

อุภินันทนาการจาก

พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

KING RAMA VII OF SIAM'S OFFICIAL VISIT TO CZECHOSLOVAKIA IN 1934

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ประเทศเชคโกสโลวาเกีย (พ.ศ. ๒๔๗๗)

Dr. Miroslav Nožina

Pierre A. Boussard

Dr. Jiří Sitler

Dr. Jiřina Todorovová

David Jarkulisch

In cooperation with the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic
and

the Institute for International Relations in Prague

โดยความร่วมมือจากกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐเชก

และสถาบันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแห่งกรุงปราก

KING RAMA VII OF SIAM'S OFFICIAL VISIT TO CZECHOSLOVAKIA IN 1934
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ประเทศเชโกสโลวาเกีย (พ.ศ. ๒๔๗๗)

ปีที่พิมพ์ ๒๕๔๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวนพิมพ์ ๑,๐๐๐ เล่ม

ISBN 974-449-178-7

เรียบเรียง : ปีแอร์ เอ. บูซาร์ด

ศิลปกรรม : อัจฉราวดี สุดประเสริฐ

First Edition : November 2004, 1,000 copies

ISBN : 974-449-178-7

Editor : Pierre A. Boussard

Designed by : Autcharavadee Sudprasert

จัดพิมพ์โดย สถาบันพระปกเกล้า

อาคารศูนย์สัมมนา ๓ ชั้น ๔ ในบริเวณสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๒-๗๘๓๐ ถึง ๓๕

โทรสาร ๐-๒๕๒๒-๗๘๒๘

<http://www.kpi.ac.th>

King Prajadhipok's Institute

5th Fl., Seminar Center Bldg.

47/101 Civil Service Training Institute, Tiwanon Rd.,

Nonthaburi 11000

Tel. 0-2527-7830-9

Fax. 0-2527-7828

Foreword

by H.E. Dr. J. Šitler, Ambassador

H.E. Dr. J. Šitler presenting his Credential Letters to
H.M. the King Bhumibol Adulyadej 2001.

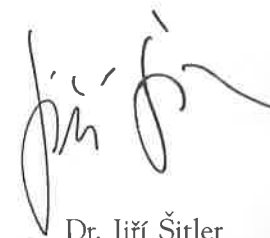
พณฯ เอกอัครราชทูต Dr. J. Šitler ทูลเกล้าฯ ถวายอักษรสาส์นตราตั้ง
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

The state visit of H.M. King Prajadhipok to Czechoslovakia in 1934 on the invitation of President Tomáš Garigue Masaryk was an event of a great historical significance for the Czech-Thai relations. It was the very first visit of a Thai King to the Czech

lands and a first official contact of the top leaders of both states. Therefore the Royal Visit can be considered as the official beginning of the political relations between Czechoslovakia and Siam. During the visit the King met the Prime Minister Jan Malypetr, Minister of Foreign Affairs Edvard Beneš (who became President later in 1935 - 1948) and the President's son and Czechoslovak envoy in London Jan Masaryk (who became Minister of Foreign Affairs later in 1940 - 1948).

Since the economic cooperation and trade play and always played an important role in our mutual relations, the visit of H.M. King Prajadhipok to Czechoslovakia had a significant economic aspect as well. The Siamese King visited the major Czech companies that supplied the Thai Kingdom with a wide range of industrial products at that time. Apart from the major industrial enterprises like Ringhoffer Enterprises, Českomoravská Kolben-Daněk or Škoda Plzeň, which are producing mostly machinery, the Siamese King paid a visit also to the traditional manufacturer of Czech glass, the company Moser in Karlovy Vary, where he was presented with several masterpieces of Czech glass and porcelain. Although the King resided in England at that time, his visit to the Czech companies brought an important stimulus to further development of economic relations between our countries. Immediately after the royal visit, tens of cars and vans with the winged arrow mark of Škoda were exported to Thailand, for example. And other important supplies followed. Among those the most important was the first sugar refinery in Thailand built by Škoda Company in 1937 in Lampang.

Although the thriving economic relations were interrupted by the World War II and political changes in Czechoslovakia in 1948, the tradition of the economic cooperation, boosted up by the visit of H.M. King Prajadhipok, is still present in the minds of the Czech and Thai business community and plays an important role in development of the mutual trade relations today and thus contributes to the dynamic growth of the trade between the Czech Republic and Thailand in recent years.

Dr. Jiří Šitler
Ambassador of the Czech Republic to Thailand

The King of Siam in Czechoslovakia

H.M. King Prajadhipok with the Defence Minister Bohumil Bradáč, Prague, 1934
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและ Bohumil Bradáč รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กรุงปราก พ.ศ. ๒๔๗๗

H.M. King Prajadhipok with the Defence Minister Bohumil Bradáč
in front of the Prague City Hall – the welcome ceremony.
Bohumil Bradáč รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเฝ้าฯ รับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
บริเวณด้านหน้าศาลาว่าการกรุงปราก

On March 2nd 1934, the Ministry of Foreign Affairs in Prague received a letter from the Czechoslovak Ambassador in London, Jan Masaryk, marked "secret". The text ran as follows:

I dare report:

Today, I have Visit the Ambassador of Siam who related to me what follows: the King and the Queen of Siam will arrive in Czechoslovakia around the 4th of August and will stay until the 19th of August, i.e. two weeks. A short visit to Prague is on the schedule, then several days in Tatras (...) As the Ambassador intimated, the King would not appreciate unnecessary ceremonies, and would prefer as simple an arrangement of the stay as possible. Furthermore, the Ambassador mentioned an eventual exchange of decorations, and if it should be the case (as in other countries in) asked for a list – as soon

Czechoslovak officials waiting for H.M. King Prajadhipok's arrival.
คณะข้าราชการเชโกสโลวาเกียเฝ้าฯ รับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

as possible – of those who may come into consideration. Now, this is primarily the matter of an official invitation from the government, or the President, which should be delivered to me soon, so that I may forward in due course.

With regard to the fact that the President may, at the time indicated, if God blesses him with good health, be in Topolčianky, it needs to be considered who shall take charge of the King during his stay in Prague. It may prove feasible to accomodate the King in a hotel in Prague, and then invite him to a semi-official Visit of the President in Topolčianky.

From what had been said with the proverbial Siamese discretion by the Ambassador, I have gathered that the King would like to stay in an official Visit for 2 or 3 days, and then prefers to travel in privacy with an official assigned by our part (...)

The Ambassador: Jan Masaryk¹

¹ The Siamese King's visit to Czechoslovakia. JM/MK. The Embassy in London to the Czechoslovak Ministry of Foreign Affairs in Prague, secret, in London 27th February 1934, document n. 28284, file č. 17921/34/P of 14th February 1934, a copy from the archives MFA).

H.M. King Prajadhipok with the Defence Minister Bohumil Bradáček
in front of the Prague City Hall – the welcome ceremony.
Bohumil Bradáček รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเฝ้าฯ รับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณด้านหน้าศาลาว่าการกรุงปราก

Further diplomatic negotiations and extensive arrangements followed, necessary for rendering such state visit possible. Jan Masaryk, the son of the Czechoslovak President, played the key role in the process.

For Czech diplomacy, it was an important event. World War I finished in 1918 and on October 28th of the same year the independent Republic of Czechoslovakia was declared as a successor state of the Austro-Hungarian Monarchy. This young state very soon established diplomatic relations with the Kingdom of Siam, however the exchange of diplomatic representatives did not happen. Czech people were informed very briefly about Siam

Czechoslovak officials waiting for H.M. King Prajadhipok's arrival.
คณะข้าราชการเชโกสโลวาเกียรอรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

through occasional news in daily press or articles written by travellers such as Bohumil Pospíšil or Jan Havlasa. Therefore the visit of King Prajadhipok could bring a new impulse to Czech-Siam relations.

The visit to Czechoslovakia was a part of King Prajadhipok's European journey, which also included visits to Germany, Austria, Denmark, and Hungary. Time schedule and diplomatic protocol had to be adjusted to this fact, and the King's preferences met at the same time. From the diplomatic point of view, it was a delicate issue. On the one hand, it was highly desirable to emphasise the importance of the visit, and on the other hand, it was necessary to respect His Majesty's wish to keep it as unofficial as possible. Finally, on July 13th 1934, the Cabinet Council decided to treat the Royal Family as official guests of the government from their crossing the Czechoslovak border until their departure from. Train stations along the King's itinerary, as well as all governmental and state administration buildings would be decorated with the state standards during the official part of the King's visit. As for the

H. M. King Prajadhipok accompanied by Defence Minister Bohumil Bradáč inspects the Fifth Regiment of T. G. M. on the Prague Old Town Square.
Bohumil Bradáč รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเฝ้าฯ ถวายสัตย์สด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตรวจแถวกองทหารเกียรติยศ T.G.M. ที่ ๕ ณ จตุรัสกรุงปรากโบราณ

The Royal Couple in Japanese kimonos presented erroneously as "traditional Siamese garments" in the Czechoslovak press.
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีทรงฉลองพระองค์ชุดกิโมโนประจำชาติญี่ปุ่น ซึ่งหนังสือพิมพ์เชโกสโลวาเกียตีพิมพ์ผิดพลาดว่าเป็นชุดประจำชาติไทย

Jan Masaryk talking to H.M. Queen Rambhai (London)

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีทรงมีพระราชปฏิสันถารกับ Jan Masaryk (กรุงลอนดอน)

T. G. Masaryk, President of Czechoslovakia
ท่านประธานาธิบดีมาซาริก แห่งเชโกสโลวาเกีย

The Royal Couple in the Ringhoffer Enterprises Tatra Co.
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จฯ ไปยังโรงงานริงโอฟเฟอร์ ซึ่งเป็นบริษัทสร้างรถยนต์ที่ฮอดาครา

Poslední významné události československé

Podobu Janovské Rákosky prvního obilného, který byl povolen
pro S. Rákosku v Praze v čestném
Graf J. Rákosky, Praha

V Hrochovi v rámci Poděbradské výstavy kralovské se také nachází dva bronzové, společně se slavnostním, obilným
vlastní dělostřeleckou plukou 22 v Hrochovi. Na umělecké výstavě v Hrochovi přibývá národní hymny. (Foto C. T. H.)

Generál J. Antonín, náčelník
V. Hrochové státní a národní
armády rumunské, zastupující
ministr vnitra Tráha. (Foto Česka)

K návštěvě siamských královských manželů v Československu.
Siamský král Pražadhipok a královna Rambhai
se svým národním doprovodem. (Foto Česka)

K návštěvě siamských královských manželů v Československu.
Siamský král Pražadhipok a královna Rambhai se svým národním doprovodem. (Foto Česka)

H. M. King Prajadhipok, královský
vůdce v Hrochovi a národní
armády rumunské, zastupující
ministr vnitra Tráha. (Foto Česka)

H. M. Queen Rambhai, královská
vůdce v Hrochovi a národní
armády rumunské, zastupující
ministr vnitra Tráha. (Foto Česka)

XV. SJEZD SVAZU ČS. MUŠKI A ČS. ARCHIVNÍ SPOLEČNOSTI.
Kralovské v Hrochovi. Zastupování na něm bylo 70 mužů a archívů celé republiky, nově čestný praporek Svazu německých mužů Dr. Oberdorfer z Mnicha.
Na umělecké výstavě v Hrochovi přibývá národní hymny. (Foto Česka)

XV. SJEZD SVAZU ČS. MUŠKI A ČS. ARCHIVNÍ SPOLEČNOSTI.
Kralovské v Hrochovi. Zastupování na něm bylo 70 mužů a archívů celé republiky, nově čestný praporek Svazu německých mužů Dr. Oberdorfer z Mnicha.
Na umělecké výstavě v Hrochovi přibývá národní hymny. (Foto Česka)

The visit of the Royal Couple as presented in the Czechoslovak press
สื่อมวลชนเชคโกสโลวาเกียตีพิมพ์ข่าวการเสด็จพระราชดำเนินเยือนของกษัตริย์และสมเด็จพระราชินี

H.M. King Prajadhipok and
H.M. Queen Rambhai admire
the products of Moser crystal glass
works in Dvory
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและ
สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี
เสด็จฯ เยี่ยมชมโรงทำเครื่องแก้ว
ของนายลูควิคโมแซร์ ใน Dvory

H.M. King Prajadhipok and H.M. Queen Rambhai
with Foreign Minister Eduard Beneš (right)
and commander-in-chief of the Czechoslovak
military forces Army General Jan Syrový
(middle behind the Royal Couple)
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินี ทรงฉายกับ Eduard Beneš
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ขวา) และ Jan Syrový
ผู้บัญชาการกองทัพบกโกสโลวาเกีย (คนกลางด้านหลัง)

expenses related to the Siamese visit, the Ministry of Finance would provide the Ministry of Agriculture with an extra budget of 100.000 Czech Crowns, state owned railways, spas and hotels would supply their services free of charge.²

On Sunday July 29th 1934, at 16.59 pm., an express train with the distinguished visitors arrived at Wilson Station in Prague, straight on time. His Majesty Prajadhipok, the King of Siam, and Queen Rambhai Barni left the train, and the orchestra of the 5th infantry regiment named by T. G. Masaryk played the Siamese and the Czechoslovak anthems. The commander of an honorary troop bade "Present arms!", followed by the chief of the diplomatic protocol, Mr. Strimpl who introduced the present representatives of the Czechoslovak government, ministries, state administration and the army to the Royal Couple.

² The visit of the Siamese Royal couple and their entourage. To n. 89.572/P of 12. VII. 1934. The Government to the Ministry of Foreign Affairs, in Prague on 16th July 1934, document n. 4053/853/34/S. m.r.

The importance of the visit for the Czechoslovak government was clearly demonstrated by the composition of the welcoming committee. Unfortunately, the Czechoslovak President T. G. Masaryk was too ill at that time to be able to take a personal part in it. Nevertheless, present at the welcoming were the Prime Minister Jan Malypetr, the Minister of Foreign Affairs Dr. Edvard Beneš, the Ambassador in London Jan Masaryk, the President's Chancellor Dr. Přemysl Šámal, the commander-in-chief of the Czechoslovak military forces army General Jan Syrový, the Mayor of Prague Dr. Karel Baxa, and many other prominent state representatives.

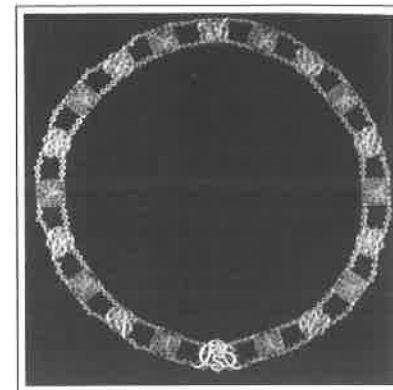
It was no later than at the border crossing at Cheb, when the presidential restaurant carriage had been attached to the express train, that an envoy delegated as the personal guide of the Siamese King during his stay in Czechoslovakia, Minister K. Halla, came in the carriage from Prague to meet the Royal Family. Legal secretary Dr. J. Gerke was delegated to guide the Prince Devawongs. The Queen was accompanied by Mrs. Gerke. Also, the Siamese Ambassador to London, Sampati, joined the King's suit in Cheb, interrupting his stay in Mariánské Lázně.

Apart from Prince Devawongs, the official entourage of the King consisted of the chief of the Siamese army general staff and the King's secretary Lieutenant General Phya Vijitivongse, the personal physician of the royal family vice admiral M. C. Thavera Jaiyant, adjutant major Prasobsri Chirapravati, the Queen's maid of honour M.L. Klong Jaiyant, the personal assistant of the King's secretary M. R. Smaksman Kridakara, the King's valets Luang Siri Sombat and Luang Damrong Duritrekh. The unofficial part of the suite consisted of Royal Prince Chirasakti, M. C. Ajjha, Mr. S. Iotikasthira, the Queen's maids C. Ngoen and Grimaldi de Présalé, and Prince Devawongs' valet Mr. Lowe.

The Siamese Royal Couple was given a very warm welcome. Queen Rambhai received a bunch of roses and King Prajadhipok later inspected the honorary troop of the 5th Infantry Regiment.

When leaving Wilson Station, the King and the Queen were cheered by crowds of citizens gathered all along the way from Wilson Station, through Hoover's Avenue, Wenceslav's Square down to the lower part of Stěpánská Street, where the Royal Family had been accommodated in the Hotel Alcron. Many houses and buildings in Prague were decorated to welcome the Siamese visit. Both the Siamese and the Czechoslovak standards waved over the hotel. The former was hoisted at the residence of the Czechoslovak President – and at Prague Castle, too. At Hoover's avenue, a troop of the National Guard stood in honour.

Prague citizens were curious about the Monarch from an exotic country. Long before the arrival, newspapers printed bits and pieces of information about Siam, its population and the Royal Family. King Prajadhipok had been described, amongst other, as a very progressive Monarch and a reformer. Photographs of the Couple covered the front pages of many dailies. Apart from the official portraits, there was one photograph in particular that appeared fairly often. The Royal Couple posed in traditional Japanese outfits – kimonos, to honour the host during one of their previous visits to Japan. Unfortunately, the Czechoslovak journalists knew very little about the real life in Siam, and having got hold of the picture, found much interest in it, and presented it as, "the Royal Couple in traditional Siamese garments". Therefore, many of the onlookers were not a little surprised, when they saw the

Golden Chain to the Order
of the White Lion
สัปดาห์ทองเครื่องอิสริยาภรณ์สิงห์เผือก

King in a dark suit, and the Queen in a tasteful gray dress with a fur boa, instead of the fancy, colorful Asian costumes, and a top hat and a small gray hat with a ribbon respectively instead of royal crowns on their heads.

The entrance hall of the Hotel Alcron was decorated with flowers and the Siamese state and royal standards. The King found accommodation in the so called "Princes's Suite", which consisted of an audience chamber, a dining-room, a smoking lounge connected to a music-room, a ladies salon, a bedroom and a boudoir and two bathrooms.

At the last moment, it was decided to render its interior simple, according to the King's wishes and taste. All of the luggages of the Royal Family and their entourage had been delivered to the hotel in advance and distributed into the rooms. There was a big box among them, holding all kinds of Siamese spices, so that the King and the Queen would not suffer much by too radical a change of eating habits. There was also another box with a set of the King's hunting rifles. The King was a brilliant shot, and had originally planned a chamois hunt in Tatra Mountains.³

When accommodated, the King was decorated with the highest Czechoslovak honour – the Order of the White Lion⁴, by Chancellor Dr. Šámal and by the Chief of Diplomatic Protocol on behalf of the President of Czechoslovakia. Envoy Halla decorated other members of the King's suit with decorations of a lower rank.

In return, the Siamese King awarded the Czechoslovak President T. G. Masaryk with the Order of the White Elephant of

³ Národní politika, 29th July 1934, p. 3.

⁴ The Siamese King Prajadhipok, awarded the Order of the White Lion with chain, Office of the President to the Ministry of Foreign Affairs (protocol) in Prague, 30th July 1934, document n. B 368/34, copy from the archives of MFA CR.

The Order of the White Lion
เครื่องอิสริยาภรณ์สิงห์เผือก

H.M. King Prajadhipok accompanied by
Defence minister Bohumil Bradáč
inspects the Fifth Regiment of T. G. M.
on the Prague Old Town Square.
Bohumil Bradáč รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
นำเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงตรวจแถวกองทหารเกียรติยศ T.G.M. ที่ ๕
ณ จตุรัสกรุงปรากโบราณ

H.M. King Prajadhipok talking with
Czechoslovak representatives
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระราชปฏิสันถารกับผู้แทน
ประเทศเชโกสโลวาเกีย

Arrival of the Royal Couple to Prague,
photograph from the Czechoslovak press
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า
รำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จฯ เยือนกรุงปราก
(ภาพจากหนังสือพิมพ์เชโกสโลวาเกีย)

the highest rank, and sent him signed photographs in silver frames of Himself and the Queen.⁵

The Order of the White Lion with a chain was the highest Czechoslovak civil merit order. The President of Czechoslovakia awarded His Majesty the King of Siam Prajadhipok with it by an edict on July 27th 1934. Also awarded with the Order of the White Lion were:

1st rank: His Highness Prince Devawongs, General Phya Vijitivongse

2nd rank: M. C. Thavara Jaiyant

3rd rank: Major Prasobsri Chirapravati, M. R. Smaksman Kridakara

4th rank: Luar Siri Sombat, Luang Damrong Duritrekh⁶

At 8 pm., a banquet was held at the Prague Castle to honour the Royal visit. A coach bearing the King and the Queen arrived at the lower end of the stairs at the Matyáš Gate. From there, the chief of protocol escorted them to the Throne Hall, where they were awaited by Prime Minister Malypetr and Foreign Minister Dr. Beneš, and his wife. Next, the Royal Couple was conducted further into the Mirror Hall to meet all the invited guests, lined in a semicircle in a carefully designed order. The procession entered the gloriously illuminated hall, led by the Chief of Protocol, followed by the King with the Prime Minister at his right hand side and the Foreign Minister at his left hand side, behind them the Queen and the wife of the Minister of Foreign Affairs, and then the members of the entourage.

⁵ Recorded on 3rd August 1934 – delivery of photographs of the Siamese King and Queen to the president, the Office of the President, archivess, n. D 6545/34.

⁶ Official entourage of the Siamese King – delivery of White Lion diplomas. The Czechoslovak Embassy in London, August 23rd 1934, document n. 104581/34/P.

The King and the Queen, accompanied by the Prime Minister, met all the guests present. The Prime Minister and his wife introduced each one individually. When the ceremony was at an end, the gentlemen accomanied their partners to dinner, with the King at their head, followed by the Prime Minister. The King lent his arm to the wife of the Minister of Foreign Affairs, the Prime Minister lent his arm to the Queen, and other gentlemen lent their arms each to an assigned partner. Every gentleman received a note stating the name of his partner at the table, and there was also a sitting schedule with the place appointed to them marked on it.

During the dessert, Prime-Minister Malypetr paid a tribute to the Royal Couple with a toast in French: "J'ai l'honneur de lever mon verre à la santé de Leurs Majestés le Roi et la Reine de Siam et à la prospérité de Leur Royaume." The Siamese anthem followed. All of the guests stood up and remained standing until the Royal Couple sat down again. Then the King paid a tribute to the President and to Czechoslovakia, and the Czechoslovak anthem was played.

After the dinner, the gentlemen lent their arms to the ladies, and the procession left the dining room in the same order as they entered.

Coffee was served in the Mirror Hall.

At 9.45 pm., envoy Halla asked the King and the Queen to follow him into the delightful Garden of Paradise, where there was organised a garden party, in which, in addition to those present at the dinner, members of the Prague diplomatic corps, leading personalities of financial and business circles, and journalists also took part.

When the King and the Queen entered the garden, a military orchestra played a fanfare, after which the Royal Couple proceeded to the space assigned to them, and envoy Halla and Dr. Gerke started introducing some of the distinguished

Spa of Karlovy Vary
สปาของเมือง Karlovy Vary

personalities. All of Prague was lit up for the special occasion, and the Royal Couple were delighted by the sight of one of Europe's most beautiful cities. At 10.15 pm., the King and the Queen were served a small snack. They stayed in the garden until 11.00 pm. which was thirty minutes longer than scheduled. On departing, the castle guard saluted them with presenting arms.

On the following day, the King laid a wreath on the grave of the Unknown Soldier, and paid a visit to Prague City Hall. In front of the City Hall, he was awaited by Defence Minister Bohumil Bradáč, the mayor Dr. Baxa, and other representatives of the army and municipal council. Minister Bradáč and mayor Baxa welcomed the King. A military orchestra played the Czechoslovak and the Siamese national anthems. The King received a report from the commander of the honorary troop at the standard of the Fifth Regiment of T. G. M., and inspected the regiment. He greeted the troop with the Czech military salute: "Compagnie d'Honneur NAZDAR!" and the troop responded "ZDAR!" Then

H.M. King Prajadhipok accompanied by the Mayor of Prague Dr. Karel Baxa leaves the Prague City Hall.

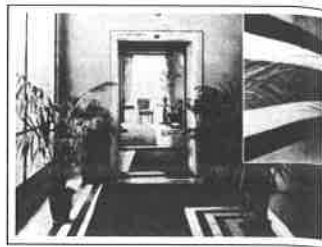
Reproduction of photo from the weekly magazine Pestrý Týden.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จออกจากศาลาว่าการกรุงปราก
พร้อมด้วย Dr. Karel Baxa นายกเทศมนตรี (ภาพจากนิตยสารรายสัปดาห์ Pestrý Týden)

The entrance hall of the Hotel Alcron in Prague,
The Royal Couple was given a very warm welcome here
in the evening of July 29th 1934

ห้องโถงทรงเฝ้าโรงแรมอัลครอนในกรุงปราก ซึ่งมีคณะบุคคลเฝ้าฯ รอรับเสด็จ
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
ในช่วงเย็นของวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗

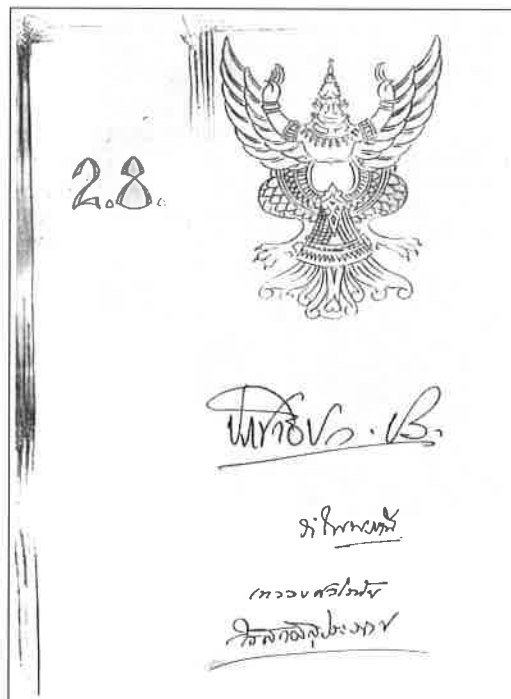

The "Prince's suite" in the Hotel
Alcron, where the Royal Couple
stayed during their visit to Prague
ห้องประทับแรมภายในโรงแรมอัลครอน
ระหว่างที่เสด็จเยือนกรุงปราก

Masterpiece of Czech glass industry
presented to the Royal Couple

โรงงานผลิตแก้วหลอดล้าฯ ถวายเครื่องแก้วชิ้นเยี่ยม
ของเชคโกสโลวาเกีย

Signatures of the Royal Couple
in the guest-book of the Hotel Alcron
ลายพระหัตถ์พระปรมาภิไธยและพระนามาภิไธย
ในสมุดลงนามแขกผู้เข้าพักในโรงแรมอัลครอน

KARLOVY VARY Vřídelská kolonáda

Spa colonade of Karlovy Vary
เสากระเบี่ยงสปาของเมือง Karlovy Vary

the King and his entourage proceeded to the municipal chapel, where he bowed at the memorial of an Unknown Soldier, and stood still for around two minutes. The wreath, decorated with ribbons in colours of the Siamese Kingdom, was brought to the grave by two lieutenants in full dress and white gloves. After that, the King was shown around the ancient rooms of the City Hall and signed the Visitors's book.

From the City Hall, the King returned to the Hotel Alcron to take a brief rest. At 12.45 he left the hotel for Prague Castle, where he took part in "à un déjeuner intime" organised in his honour by Ambassador Jan Masaryk.

After lunch, the King and the Queen went back to their Hotel again, and from there they left for the internationally-renowned spa Karlovy Vary. They arrived at 7.30 pm. and took their accommodation in the Hotel Pošta. At half past eight, the King gave a dinner for his private guests.

Jan Malypetr, Prime
Minister of
Czechoslovakia During
1932 - 35
นายกรัฐมนตรี Jan Malypetr
เมื่อเสด็จไปเยี่ยมพระมหากษัตริย์
พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๔๗๘

Some forty five minutes before the King, lieutenant general Phya Vijitvongse and adjutant major Prasobrsi Chirapravati also left the Alcron Hotel, accompanied by envoy Halla.

Their task was to stop by at the residence of the President in the castle of Lány, and signed the book of Visits on the behalf of the King and the Queen.

On the occasion of their Visit, the castle guard paraded at the gate and paid a military tribute to Lieutenant General Phya Vijitvongse. After that, Supreme Ministerial

Comissionar Dr. Černý led the Siamese envoys to the audience hall, where he expressed the President's regrets and apologies not to be able to meet the King and the Queen personally, but he assured them at the same time, that the President followed their visit in Czechoslovakia very closely, and appreciated the honour of being awarded the Order of the White Elephant by the King. Both Siamese officers signed the book of visits and advanced to Karlovy Vary, accompanied by Ambassador Jan Masaryk.⁷

On the following afternoon, the King and the Queen took a walk for about an hour along the promenade at the spa, and were filmed on the occasion. Later, the film became part of an official document on the past and present of Karlovy Vary.

After 11 am., the King and the Queen set out an excursion to the crystal glass works of Moser in Dvory. To begin with, they saw the plant where glass products were fashioned, and then went on to the huge sample hall of the factory. For this occasion,

⁷ The Siamese King Prajadhipok: record in the book of visits in Lány. The Office of the President, archivess, 31st July 1934, doc. n D 6545/34.

Ambassador Jan Masaryk, on the behalf of the President, presented Queen Rambhai with a dining set and asked her to choose one herself, according to her own taste. At the Queen's request, the factory manufactured two sets for 24 persons, one made of glass, the other made of porcelain, and delivered both to Paris, from where they were later shipped to Bangkok. During the Royal visit in Karlovy Vary, two masterpieces of the Czech porcelain and glass industry were installed in Their Majesties' apartments in the Hotel Alcron in Prague with a letter of donation by the glass works. A case with two glass pieces was similarly installed in the apartment of Ambassador Sampati.

Having finished the excursion to the glass works, the King and the Queen made a short trip by car in the country. Then they had lunch with Jan Masaryk at the hotel Pupp. In the afternoon, they spent their time walking around the city, and resting. At half past by six they set out for Prague by cars.

On the morning of Wednesday August 1st, the King, accompanied by envoy Halla and Dr. Gerke, paid a visit to two important industrial enterprises – Ringhoffer Enterprises, and Českomoravská Kolben-Daněk. [both presently owned by Siemens]. At the former, the Ringhoffer brothers showed the King the workshops where train carriages and cars were assembled, and the company cinema. At the latter, the King was mostly interested in the electronic workshops, and military reflectors. In the afternoon, he proved to be a real fan of film, visiting the A-B Film Studio at Barrandov, Prague. He spent the evening in the historical town of Mělník, near Prague, where he also had dinner in the Chateau restaurant. Late at night, he returned to the Hotel Alcron.

On Thursday August 2nd, the King and the Queen left for Plzeň to see Škoda Enterprises. Up to that date, the Royal Visit was the most important contact between Škoda and the Thai State, which would soon become a valuable business partner of Škoda in South-East Asia. The prominent guests received a grand welcome

in an adorned area close to the iron mills. No documentary photographs of the event have survived to the present day, yet the place where the management met the Royal Couple has itself been unofficially called "Siamese Square" ever since.

The next day, the Royal Visit to Škoda Enterprises was covered by various newspapers and magazines published both in Prague and Plzeň. *Nová Doba* from Plzeň wrote:

"Yesterday, the King and the Queen of Siam and their entourage paid a visit to Škoda Enterprises in Plzeň. They were given a welcome by Dr. Loevenstein (the CEO of the concern) and Ambassador Jan Masaryk. The executive manager, Ing. Vamberský conducted the tour and provided explanations. The guests showed a good deal of interest in all plants they saw and expressed their appreciation of the overall organisation and production processes. After the presentation, a lunch was served in the House of Foreigners in Lichotín. The guests left Plzeň at 3.30 pm."⁸

Two days later, the same newspaper came up with another story, this time a not so serious one, headlined "The Siamese King's obstacles on his way to Plzeň". It ran as follows:

"The King of Siam, who visited Plzeň recently, travels in a splendid car made in England. However, a tyre of the car went flat twice on his way from Prague to Plzeň, once near Beroun, the second time by the Hrádec Inn near Plzeň. It was already on the occasion of the first accident near Beroun that Škoda sent another car to pick up His Majesty, so that he might finish His journey. When the splendid car of the King's finally arrived at Plzeň, the flat tyre should have been replaced. Nevertheless, its size proved to be so extraordinary, that no such tyre could be found all

around Plzeň. The King of Siam is known for his delight in speedy travel. His car is so equipped that not only can the driver observe all details about the car's performance, but so too can the King from his place. The closer the speed indicator gets to the one hundred mark, the better satisfaction of the King. And when he sees the indicator falling too low beneath the hundred mark, he insists on speeding up."

On Friday August 3rd, the King should have left for Moravia to visit the Bata shoe-making enterprise in Zlín and Zbrojovka, the Arsenal enterprise in Brno. However, the continual change of places tired the Royal Couple to the extent that they left the visit to Moravia out of their schedule, and decided to go directly to the mountain spa of Štrbské Pleso in the High Tatras.

The King and the Queen arrived at Wilson Station shortly after 9 pm. Minister of Foreign Affairs Dr. Beneš and Chancellor Dr. Šámal were waiting for them in a salon. Also in attendance were envoys Masaryk, Striml and Halla and other representatives of diplomatic protocol, the city of Prague and the Army, and the Honorary Platoon of the 5th Regiment T. G. M. with its orchestra and its standard. Chancellor Dr. Šámal presented a bunch of flowers to the Queen on the behalf of the President. The Siamese and the Czechoslovak anthems were played, and the King inspected the Honorary Platoon. Then the King expressed his appreciation of Prague, saying he would like to come back for several days in privacy in future, and the Royal Couple took their leave and climbed into their special express train, setting out for Štrbské Pleso, in the company of envoys Jan Masaryk and Karel Halla. By

⁸ *Nová doba*, August 3rd 1934.

their departure from Prague, the Official part of the Royal Visit to Czechoslovakia was over.⁹

At 7 pm., the Siamese visitors reached Štrbské Pleso in Slovakia. Along their route from the train station, cheering crowds gave them a most warm-hearted welcome. The King checked in at the Hotel Hviezdoslav, where the entire first floor was reserved for the Royal Visit. The King stayed for three days, and he devoted this time mainly to relaxing, walking amongst nature and fishing in the river Poprad after a tiring diplomatic round¹⁰.

⁹ For the official part of the visit see documents and articles as follows: Schedule of Their Majesties' the King and the Queen of Siam visit in Czechoslovakia July 29th – August 7th 1934. Copy from the archives of MFA CR, b.d.; Visit of the Siamese King in Czechoslovakia from July 29th to August 7th 1934. Copy from the archives of MFA. B.d.; Schedule of the Siamese Royal couple's travel to RČS, The Directory of the State Railways Plzeň, Praha, Brno, Olomouc, Košice, in Prague on 24th July 24th 1934, document n. 36.302-VI/1-1934, copy from the archives of MFA; Schedule of the visit of H. M. the King of Siam to CSR, copy from the archives of MFA, b.d.; Národní politika č. 206/July 29th 1934; We welcomed Their Majesties the King and the Queen of Siam yesterday. Národní politika č. 207/ July 30th 1934; Pestrý týden č. 31 / 4th August 4th 1934; H. M. the King Prajadhipok, Národní listy 29. 7. 1934; How it is to rule Siam, whose King became our dear guest yesterday. Národní politika 29. 7. 1934; The Siamese Royal couple in Czechoslovakia, České slovo 29. 7. 1934; On the arrival of the Siamese Royal couple to Prague, Slovenský střed 29. 7. 1934; Nedělní revue. Cheerful reception to welcome the Siamese Royal couple, Našinec (Olomouc) 30. 7. 1934; King Prajadhipok and Queen Rambai in , Prague Ostravský deník 30. 7. 1934; His Majesty the King of Siam Prajadhipok, Národní listy 31. 7. 1934; Visit of the Siamese Royal couple in Prague. Národní osvobození 31. 7. 1934; The King of Siam says goodbye to Prague - but not for long. Národní osvobození 4. 8. 1934).

¹⁰ See.: The King of Siam – hunting and fishing. Ministry of Agriculture, on July 25th 1934. document n. 86.639-VIII B-1934. Copy from the archives of MFA ČR; The stay of the Siamese King in Štrba, State Spa Administration Štrbské pleso, July 25th 1934, document n. 94.951/7/34, copy from the archives of MFA.

From Štrbské Pleso, the King and his entourage travelled to Budapest, and after that, returned from Hungary to Czechoslovakia for a further unofficial stay.

On 7th August 1934, the President of Czechoslovakia sent a telegram to the Siamese King. The text ran as follows:

KANCELAR
PRESIDENTA CZECHOSLOVAKY

Opis telegramu.

k čís. D 6653/34.

Siamský Král PRADŽADHIPOK:
telegram pana presidenta.

L 412/34.

His Majesty the King of Siam

Štrbské Pleso

I wish to repeat how sorry I am not to have been able
to greet Your Majesties during Your visit in Czechoslo-
vakia - which I hope You enjoyed.

T.G.Masaryk.

Vypravěno 7. srpna 1934
z Lán.

Souhlas s převzetím.
SPISOVNA KANCELARE
PRESIDENTA REPUBLIKY
V Praze, dne 22. srpna 1934.

President T.G. Masaryk
ประธานาธิบดี T.G. Masaryk

*His Majesty the King of Siam,
I wish to repeat how sorry I
am not to have been able to greet
Your Majesties during Your Visit in
Czechoslovakia – which I hope You
enjoyed. T. G. Masaryk.*

*The Siamese King answered:
His Excellency President
Masaryk, Lány.*

*On receipt of your kind
telegram the Queen and I are also
very sorry of not to have the
opportunity of personally paying you
our respect. Before our departure, I
wish to thank your Excellency and
Government for the kindness and
hospitality extended to us during a
most enjoyable and interesting visit. I wish your excellency speedy
recovery and best of health and prosperity to your people. Prajadhipok
Rex.¹¹*

On the night of August 16th, a train carrying the King and the Queen in on board, incognito, crossed the Hungarian-Czechoslovak border near Komárno. The central body of the Slovakian administration in Bratislava arranged for the forgoing of passport checks for the King and his entourage, and gave them plain-clothed policemen as guide on their way to Bratislava. The central administrative body in Prague looked after the King's

¹¹ Siamese King Prajadhipok: telegram from the President. The President's Office, archives, document n. L 412/34, copy of the telegram n. D 6653/34, dispatched on August 7th 1934 from Lány.

security during his unofficial stay in Prague in a very discreet manner, so that the King and the Queen would be disturbed as little as possible.¹²

The train with the Siamese couple arrived in Prague in the morning of August 17th. The destination was Masaryk's station. To provide as much privacy as possible, the carriages with the Royal Company inside were detached from the express at the suburban station of Libeň, and sent separately to Wilson station after 9 am. The King stayed again at the Hotel Alcron, where he had been very satisfied during his previous stay.

There is not much known about the King's and Queen's second visit to Prague. With respect to the couple's privacy, Czechoslovak administration did not provide any official reports. According to the press, at noon on August 17th, their car was seen on the road from Prague to Karlovy Vary, where the gendarmerie was, at the same time, on the alert. King Prajadhipok went for an unofficial visit to Lány.¹³ He was invited for a private lunch by Ambassador Jan Masaryk on behalf of the President. Unfortunately, even during this second visit, the President's health did not allow for a personal meeting of the two statesmen. Nevertheless, members of the President's family and closest friends took part in the lunch at 1 pm. Attending were the President's daughter Mrs. Alice Garigue-Masaryk and his son Jan Masaryk, eight members of the King's entourage, envoy Halla, and Dr. Ledvina. After lunch, the guests took coffee at the Castle's lake, accompanied by Herberta Masaryková, Herbert Revilliod and Leonard Revilliod, and the

¹² Cf.: The Siamese King back in ČSR on August 17th and 18th 1934. Presidium of the Interior Ministry to the Presidium of the Country Administration in Prague, Bratislava, document č. 13.837, in Prague on August 10th 1934. copy from the archives of MFA CR.

¹³ Siamese King at the President. Národní Osvobození 18. 8. 1934.

The Prague Castle and the Charles Bridge in the 1930s
 ปรากฏการณ์ของปราสาทและสะพาน Charles ใน พ.ศ. ๒๔๘๐

President's archivist Dr. Gašparíková. At 4 o'clock, the visitors returned to Prague.¹⁴

On the morning of August 18th, the King and the Queen, accompanied by Jan Masaryk, Dr. Halla and a Mr. Brauner from the Ministry of Foreign Affairs, paid a visit to the Waldes factory in Vršovice. They were met by the entrepreneur Jindřich Waldes, who mentioned lively business relationships between his firm and the Siamese Kingdom in his greeting speech. The King thanked him for a friendly welcome, signed the Visitor's Book, and looked through all five departments of the factory. He showed a particularly great interest in the production of thimbles, buttons, needles, and pins. The executive manager, Ing. Puc provided an expert

¹⁴ Siamese King Prajadhipok: his visit to Lány. The President's Office, Lány August 23rd 1934, doc. n. L 451/34. Archiv MZV ČR.

explanation. Finally, the King visited the Waldes Museum of dress fasteners, where he took particular interest in the Asian section. To his great surprise, he found a gold Siamese agrappa decorated with East Indian diamonds, with which his grandfather had on rare occasions decorated prominent statesmen, among the collection of Siamese brooches.

The King left the Waldes factory at half past twelve, and went back to the Alcron Hotel for lunch.

At 3 pm. the King boarded the aircraft of Lufthansa company to fly to Luzern in Switzerland. Seven members of his entourage accompanied him. Nine members of the Siamese entourage left by train for Paris.¹⁵

When the King left, relations between the Siamese Royal Family and Czechoslovakia did not diminish, indeed they strengthened in an atmosphere of friendliness. When the new President of Czechoslovakia, former Foreign Minister Dr. Edvard Beneš, was elected after T.G.Masaryk's death, King Prajadhipok sent him a congratulatory letter. The President replied:

"His Majesty Prajadhipok Rambhai Barni. Wentworth. I thank Your Majesty for the kind congratulations on my election to the Presidency of Czechoslovakia, which I highly appreciate. Edvard Beneš "¹⁶

King Prajadhipok's Visit to Czechoslovakia brought an important stimulus to the further development of relationship between two distant countries.

¹⁵ Siamese King bade farewell to . His visit to Waldes – fly to Luzern. Národní osvobození 19. 8. 1934

¹⁶ Former King of Siam Prajadhipok, congratulations on Beneš' election to the Presidency of Czechoslovakia, reply, transcript of the letter, D10.828/35, dispatched 26.12.1935, a copy from MFA's archive.

The visit contributed especially to the fast development of economic relations. Many representative offices were established in Bangkok. The Škoda Company belonged to the most active companies in the economic relations between Thailand and Czechoslovakia at that time. In the production programme of the Škoda Company, there were some sectors with a long tradition representing a certain speciality among European producers. One of these was the machinery for processing sugar cane in sugar refineries, which came mainly in crushing and rolling mills. Actually, the first sugar refinery in Thailand was built by the Škoda Company in 1937 in Lampang, based on an order from the ministry of agriculture. The contract included not only the complete supply of technological equipment for the refinery, but also the building of the refinery's halls and training of staff during the first part of the campaign. The sugar refinery started production in December 1937 in line with the conditions, and despite unexpected impediments such as floods of railways, which disabled supplies of materials and equipment for the construction

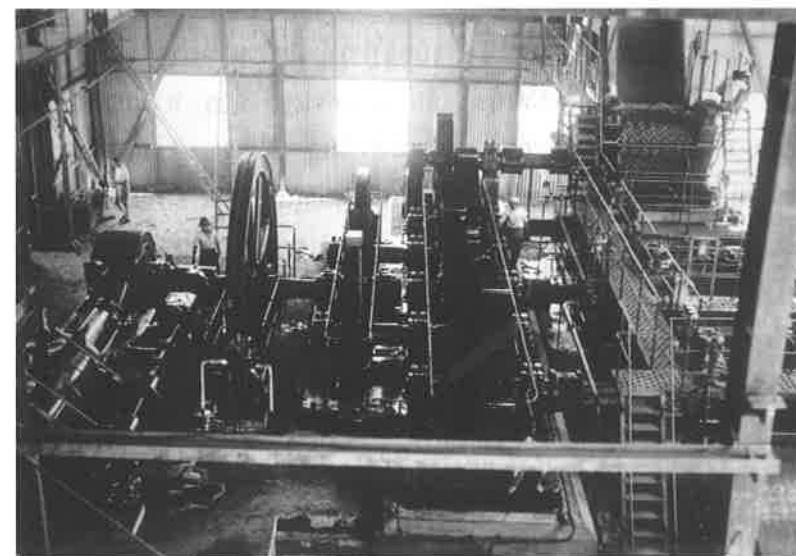
Between 1936 and 1938, other supplies followed by the import of tens of cars and vans with the winged arrow mark of Škoda Mladá Boleslav; road rollers, a tower crane for The Royal Navy Dockyard in Bangkok, a steam boiler for a governmental power station, diesel engines, a conduit for steam boilers, etc.

In 1938, the question of the Czechoslovak representation in Thailand was adjusted to allow the French Embassy in Bangkok to take charge of the protection of Czech interests. The Consulate of Czechoslovakia in Singapore took care of all consular activities concerning Thailand.¹⁷

¹⁷ MFA's archives, postscript No. : 144 - Siam-743-25-53 from 26th August 1953.

Grinding room of the sugar mill in Lampang built by Skoda Works in 1937
โรงงานผลิตน้ำตาลที่จังหวัดลำปาง สร้างโดยบริษัท Škoda ในปี พ.ศ. ๒๔๘๐

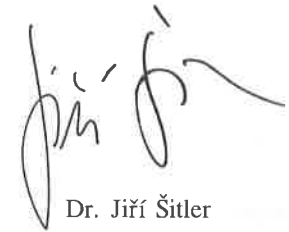
Sugar mill in Lampang built by Škoda Works in 1937
ห้องบดน้ำตาลของโรงงานผลิตน้ำตาลที่จังหวัดลำปาง สร้างโดยบริษัท Škoda ในปี พ.ศ. ๒๔๘๐

คำนำ

การเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศเชโกสโลวาเกียของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. ๒๔๗๗ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของประธานาธิบดี Tomas G. Masaryk เป็นเหตุการณ์ที่สำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเชก เพราะนับเป็นการเสด็จพระราชดำเนินเยือนดินแดนของชาวเชกเป็นครั้งแรกของพระมหากษัตริย์ไทย และเริ่มสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำประเทศอย่างเป็นทางการด้วย ในระหว่างเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพบกับ นาย Jan Malypetre นายกรัฐมนตรี นาย Edvard Beneš รัฐมนตรีต่างประเทศ (ซึ่งต่อมาได้เป็นประธานาธิบดี ใน พ.ศ. ๒๔๗๘ - ๒๔๘๑) และนาย Jan Masaryk บุตรชายของประธานาธิบดี ซึ่งดำรงตำแหน่งอัครราชทูตประจำกรุงลอนดอน (ซึ่งต่อมาได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ใน พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๔๘๖)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้ามีบทบาทสำคัญโดยตลอด การเสด็จพระราชดำเนินครั้งนั้นจึงมีผลทางเศรษฐกิจด้วย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จฯ เยือนบริษัทใหญ่ๆ หลายแห่งที่ส่งสินค้าทางอุตสาหกรรมมาจำหน่ายในประเทศสยามในสมัยนั้น นอกจากบริษัทหลักๆ เช่น Ringhoffer Enterprises Českomoravská Kolben-Daněk และ Škoda Plzeň ซึ่งผลิตเครื่องจักรเครื่องยนต์แล้ว พระองค์ยังได้เสด็จฯ เยือนโรงงานเครื่องแก้ว Ludwig Moser & Sons ในเมือง Karlovy Vary ด้วย ซึ่งทางโรงงานนี้ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องแก้วขึ้นเย็บ การเสด็จฯ เยือนประเทศเชโกสโลวาเกีย ในครั้งนั้นได้กระตุ้นให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ อาทิ รถยนต์ รถบรรทุกจำนวนมากจากโรงงาน Škoda หลังไหลเข้ามาในตลาดไทย และสินค้าอื่นๆ ก็ทยอยตามเข้ามา ที่เด่นที่สุดคงเป็นโรงงานผลิตน้ำตาลที่บริษัท Škoda สร้างใน พ.ศ. ๒๔๘๐ ที่จังหวัดลำปาง

แม้ว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและเชโกสโลวาเกียจะชะงักระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ และเกิดการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองในประเทศเชโกสโลวาเกีย ใน พ.ศ. ๒๔๘๑ การเสด็จฯ ประเทศเชโกสโลวาเกียของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในครั้งนั้น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสานความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศและยังช่วยเสริมพลวัตรทางการค้าในปัจจุบัน

Dr. Jiří Šitler

เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเชกประจำประเทศไทย

H.M. King Prajadhipok with the Defence Minister Bohumil Bradáček, Prague, 1934
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและ Bohumil Bradáček รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กรุงปราก พ.ศ. ๒๔๗๗

พระมหากษัตริย์แห่งกรุงสยามเสด็จประพาส ประเทศเชโกสโลวาเกีย

วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ กระทรวงการต่างประเทศ ณ กรุงปรากได้รับหนังสือ “ลับเฉพาะ” จากนาย Jan Masaryk เอกอัครราชทูตเชโกสโลวาเกียประจำกรุงลอนดอน มีข้อความดังนี้

ข้าพเจ้าขอรายงานให้ทราบทั่ว

วันนี้ ข้าพเจ้าได้พบกับเอกอัครราชทูตกรุงสยามซึ่งแจ้งข้าพเจ้าว่าพระมหากษัตริย์และสมเด็จพระบรมราชินีแห่งกรุงสยามประเทศจะเสด็จประพาสประเทศเชโกสโลวาเกียในวันที่ ๔ สิงหาคม และจะประทับอยู่จนถึงวันที่ ๑๕ สิงหาคม รวมระยะเวลาสองสัปดาห์ ตามหมายกำหนดการทั้งสองพระองค์จะเสด็จประพาสกรุงปรากเป็นระยะเวลาสั้นๆ จากนั้นจะเสด็จไปประทับแรมที่ Tatras ทั้งนี้ ท่านเอกอัครราชทูตได้แจ้งว่า พระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะให้เตรียมการรับเสด็จฯ อย่างเรียบง่าย และจะมีการแลกเปลี่ยนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ระหว่างมิตรประเทศทั้งสอง จึงใคร่ขอรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมที่จะเข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้วยสิ่งที่ต้องทำโดยด่วนคือการออกหนังสือกราบบังคมทูลอัญเชิญทั้งสองพระองค์เสด็จประพาสอย่างเป็นทางการโดยรัฐบาลหรือท่านประธานาธิบดี ทั้งนี้ ควรส่งหนังสือดังกล่าวให้ข้าพเจ้าโดยเร็วที่สุด เพื่อที่ข้าพเจ้าจะได้เตรียมดำเนินการต่างๆ ได้ทันกำหนดเวลา

ในช่วงเวลาดังกล่าว ท่านประธานาธิบดีอาจจะพำนักอยู่ที่ Topolcianky จึงจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะมาเฝ้าฯ รับเสด็จฯ พระมหากษัตริย์แห่งกรุงสยามตลอดระยะเวลาที่ประทับแรม ณ กรุงปราก โดยกราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จประทับแรมที่โรงแรมในกรุงปราก จากนั้นค่อยกราบบังคมทูล

อัญเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทรงพบท่านประธานาธิบดีในลักษณะกึ่งทางการที่ Topolcianky ต่อไป

จากถ้อยคำที่ผ่านการกลั่นกรองมาอย่างดีของท่านเอกอัครราชทูตสยาม ข้าพเจ้าจับใจความได้ว่า พระมหากษัตริย์แห่งกรุงสยามต้องพระราชประสงค์ที่จะเสด็จพระราชดำเนินอย่างเป็นทางการเพียง ๒ - ๓ วัน จากนั้นพระองค์จะเสด็จประพาสเป็นการส่วนพระองค์พร้อมมัคคุเทศก์ที่ทางรัฐบาลจัดถวาย

Jan Masaryk เอกอัครราชทูต

หลังจากนั้น ได้มีการเจรจาทางการทูตอีกหลายครั้ง เพื่อเตรียมการรับเสด็จฯ ตามธรรมเนียมปฏิบัติในฐานะอาคันตุกะของรัฐ โดยนาย Jan Masaryk บุตรชายของประธานาธิบดีเชคโกสโลวาเกีย คือ บุคคลผู้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมการ

การเสด็จประพาสเชคโกสโลวาเกีย นับเป็นเหตุการณ์หนึ่งที่สำคัญต่อการทูตของเชคโกสโลวาเกีย ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๑ สิ้นสุดลงใน พ.ศ. ๒๔๖๑ และในวันที่ ๒๘ ตุลาคมของปีเดียวกัน สาธารณรัฐเชคโกสโลวาเกีย ก็ประกาศเอกราชแยกตัวจากราชอาณาจักรออสเตรีย - ฮังการี รัฐเกิดใหม่แห่งนี้ได้เริ่มสานสัมพันธ์ทางการทูตกับสยามประเทศ แต่ยังมีได้มีการแลกเปลี่ยนผู้แทนทางการทูตระหว่างกันขึ้น ประชาชนชาวเชคได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นระยะๆ เกี่ยวกับสยามประเทศผ่านทางหนังสือพิมพ์รายวัน และบทความที่เขียนโดยนักเดินทางหลายท่าน อาทิ Bohumil Pospisil หรือ Jan Havlasa ดังนั้น การที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ เยือนประเทศเชคโกสโลวาเกียในครั้งนี้ นับเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสยามประเทศและเชคโกสโลวาเกียให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

การเสด็จเยือนประเทศเชคโกสโลวาเกียนี้เป็นส่วนหนึ่งของหมายกำหนดการในการเสด็จประพาสยุโรปของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้า

เจ้าอยู่หัว โดยจะเสด็จฯ เยือนประเทศเยอรมนี ออสเตรีย เดนมาร์ก และฮังการีด้วย ทั้งนี้ หมายกำหนดการและการดำเนินพิธีทางการทูตจะปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมและตามพระราชประสงค์ของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงสยาม หากมองในด้านการทูตแล้ว นับว่าเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนเนื่องจากการให้ความสำคัญแก่การเสด็จเยือนเป็นสิ่งที่พึงกระทำอย่างยิ่ง แต่การปฏิบัติตามพระราชประสงค์ของพระองค์ที่จะให้เป็นการเสด็จเยือนอย่างเรียบง่ายที่สุดก็เป็นสิ่งที่ละเอียดเสียมิได้ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ รัฐบาลเฝ้ารับเสด็จพระบรมราชวงศ์จากสยามประเทศอย่างเป็นทางการในฐานะแขกเมืองของรัฐบาล โดยเริ่มตั้งแต่ที่เสด็จฯ ถึงพรมแดนเชคโกสโลวาเกียจนกระทั่งเสด็จฯ กลับ สถานีรถไฟที่ชวอนเสด็จฯ ผ่าน ตลอดจนอาคารของหน่วยงานรัฐทุกแห่งและทำเนียบรัฐบาลมีการประดับประดาอย่างงดงามเพื่อเฉลิมพระเกียรติในฐานะแขกเมืองของรัฐบาลตลอดเวลาที่ประทับอยู่ในประเทศนี้ ส่วนค่าใช้จ่ายนั้น ทางกระทรวงการคลังได้เตรียมจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้กับกระทรวงเกษตรเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ เชคคราวน์ การรถไฟ บ่อน้ำร้อน และโรงแรมของรัฐจะคอยจัดบริการถวายโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ

ในวันที่อาทิตย์ที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ เวลา ๑๖.๕๕ น. ขบวนรถพระที่นั่งแล่นถึงสถานีรถไฟ Wilson ณ กรุงปรากตรงตามหมายกำหนดการ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีเสด็จพระราชดำเนินลงจากรถไฟ วงดุริยางค์ของกองทหารราบที่ ๕ ที่นาย T.G. Masaryk จัดตั้งขึ้นก็เริ่มบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงชาติเชคโกสโลวาเกีย กองทหารเกียรติยศถวายความเคารพ จากนั้น นาย Striml เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านพิธีทางการทูตกราบบังคมทูลเบิกตัวคณะผู้แทนจากรัฐบาล จากกระทรวงหน่วยงานต่างๆ และกองทัพเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

รัฐบาลเชคโกสโลวาเกียให้ความสำคัญกับการเสด็จเยือนในครั้งนี้ โดยแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ชัดผ่านทางคณะผู้มาเฝ้าฯ รับเสด็จ แม้ว่า

ช่วงนั้นนาย T.G. Masaryk ประธานาธิบดีเชโกสโลวาเกียกำลังป่วยหนักจนไม่สามารถมาเฝ้าฯ รับเสด็จ ด้วยตนเองได้ แต่ขณะที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จก็ประกอบไปด้วยนาย Jan Malypetr นายกรัฐมนตรี ดร. Edvard Benes รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นาย Jan Masaryk เอกอัครราชทูตเชโกสโลวาเกียประจำกรุงลอนดอน ดร. Premysl Samal เลขาธิการเอกของท่านประธานาธิบดี พลเอก Jan Syrovy ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ดร. Karel Baxa ผู้ว่าการกรุงปราก และผู้แทนสำคัญอีกหลายท่านจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

เมื่อขบวนรถพระที่นั่งข้ามผ่านพรมแดนมายังเมือง Cheb ขบวนเครื่องเสวยจาก Presidential Restaurant เข้าไปสมทบ นาย K. Halla อัครราชทูตผู้มิอำนาจเต็ม ซึ่งได้รับมอบหมายให้คอยเฝ้าฯ รับเสด็จ และเป็นผู้รับสนองเบื้องพระยุคลบาทตลอดระยะเวลาที่พระมหากษัตริย์แห่งสยามประทับแรมที่เชโกสโลวาเกีย ได้นำขบวนรถจากกรุงปรากมาคอยรับเสด็จที่เมืองนี้ ส่วน ดร. J. Gerke เลขาธิการชั้นที่ ๑ ได้รับมอบหมายให้เป็นมัคคุเทศก์ประจำพระองค์ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรปathy ฝ่ายภริยาของ ดร. Gerke ก็ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับสนองเบื้องพระยุคลบาท สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ส่วนพระยาสุพรรณสมบัติ เอกอัครราชทูตสยามประจำกรุงลอนดอนได้เข้ามาสมทบในคณะผู้ตามเสด็จที่ Cheb ด้วย

นอกจากพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรปathy แล้ว ผู้ตามเสด็จอย่างเป็นทางการยังประกอบด้วย พลโท พระยาวิชิตวงศ์วุฒิไกร สมุหราชองครักษ์และราชเลขาธุการส่วนพระองค์ ในกระบวนเสด็จฯ พลเรือตรี หม่อมเจ้าถาวรมงคลวงศ์ ไชยันต์ แพทย์ประจำพระองค์ พันตรี หม่อมเจ้าประสพศรี จิรประวัติ ราชองครักษ์ หม่อมหลวงคสอง ไชยันต์ นางสนองพระโอษฐ์ หม่อมราชวงศ์สมัครสมาน กฤดากร ผู้ช่วยราชเลขาธุการ ในพระองค์ในกระบวนเสด็จฯ หลวงสิริสมบัติ สมุหบัญชี และหลวงดำรงคุริตเรช ผู้ช่วยราชเลขาธุการในพระองค์ในกระบวนเสด็จฯ พระบาท

สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่วนผู้ตามเสด็จ อย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจิรศักดิ์สุประภาต พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงอาภาภรณ์ พระมารดาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี นายรองสนิท โชติกเสถียร (สมสวาสดี โชติกเสถียร) นางเงือกและนาง Grimaldi de Presale นางพระกำนัล และนายเหลียว มหาดเล็กในพระวรวงศ์เธอกรมหมื่นเทววงศ์วโรปathy

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินถึง คณะเจ้าหน้าที่และบุคคลต่างๆ เฝ้าฯ รับเสด็จ โดยมีผู้แทนทูตเกล้าฯ ถวายช่อดอกกุหลาบแด่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี จากนั้นพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินตรวจแถวทหารเกียรติยศของกองทหารราบที่ ๕

ขณะที่ทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินออกจากสถานีรถไฟ Wilson ประชาชนจำนวนมากซึ่งมาเฝ้าฯ รอรับเสด็จ ตลอดเส้นทางจากสถานีรถไฟ Wilson ตั้งแต่ Hoover's Avenue ผ่านมายัง Wenceslav's Square เลียบไปตาม Stepanka Street ต่างสรรเสริญพระบารมีกันถ้วนหน้า ทั้งสองพระองค์เสด็จประทับแรมในโรงแรม Alcron บ้านเรือนและอาคารหลายแห่งในกรุงปรากมีการประดับตกแต่งอย่างสวยงามและสมพระเกียรติของประจำชาติของสยามและเชโกสโลวาเกียโบกสะบัดอยู่เหนือโรงแรมและธงประจำชาติของสยามประเทศโบกสะบัดอยู่ที่ทำเนียบประธานาธิบดีเชโกสโลวาเกียที่ Prague Castle เช่นกัน กองตระเวนยืนเฝ้าตรวจตราอย่างเต็มกำลังที่ Hoover's Avenue

ชาวเชโกสโลวาเกียให้ความสนใจพระบรมราชวงศ์จากต่างประเทศเช่นสยามนานแล้วตั้งแต่ก่อนหน้าการเสด็จฯ เยือน หนังสือพิมพ์ที่เคยลงเกร็ดเรื่องราวเกี่ยวกับสยามประเทศ ประชากร และพระราชวงศ์อยู่บ้าง โดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงได้รับการยกย่องในฐานะพระมหากษัตริย์ผู้ทรงมีแนวคิดก้าวหน้า และพระมหากษัตริย์นักปฏิรูป

พระบรมฉายาลักษณ์ของทั้งสองพระองค์เคยปรากฏอยู่บนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันหลายฉบับ นอกจากพระบรมฉายาลักษณ์ที่มีลักษณะเป็นทางการแล้ว ยังมีพระบรมฉายาลักษณ์องค์หนึ่งที่ปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง นั่นคือ พระบรมฉายาลักษณ์ทั้งสองพระองค์ทรงชุดกิโมโนอันเป็นชุดประจำชาติญี่ปุ่น เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของประเทศช่วงที่เสด็จประพาสประเทศญี่ปุ่น นำเสียดายที่ก่อนหน้าการเสด็จเยือนในครั้งนี้ นักข่าวเชกโกสโลวาเกียหลายคนซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับสยามประเทศไม่มากนัก ได้พิมพ์ข่าวระบุว่า เป็นพระบรมฉายาลักษณ์ที่ทั้งสองพระองค์ทรงชุดแต่งกายประจำชาติ ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่เคยเห็นพระบรมฉายาลักษณ์ดังกล่าวจึงรู้สึกประหลาดใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อได้เห็นพระมหากษัตริย์แห่งกรุงสยามทรงชุดสูทสีดำและทรงพระมาลาทรงสูง และได้เห็นสมเด็จพระบรมราชินีฉลองพระองค์ชุดกระโปรงสีเทาที่ตัดเย็บมาอย่างดี ทรงผ้าพันพระศอขนสัตว์ และทรงพระมาลาสีเทามีริบบิ้นล้อมรอบ แทนที่จะเป็นชุดประจำชาติหลากสีสันและพระมหาพิชัยมงกุฎบนพระเศียร

ทางเข้าโรงแรม Alcron ประดับประดาด้วยดอกไม้ ธงประจำชาติ และธงประจำพระองค์ ห้องที่จัดถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับแรมมีลักษณะที่เรียกว่า “อพาร์ทเมนต์ของเจ้าชาย” อันประกอบไปด้วยห้องพระโรง ห้องเสวยพระกระยาหารค่ำ มุมสำหรับทรงพระโสดมวนซึ่งเชื่อมกับห้องดนตรี ห้องรับแขกของสตรี ห้องพระบรรทม ห้องส่วนพระองค์ของสมเด็จพระบรมราชินี และห้องทรงสองห้อง

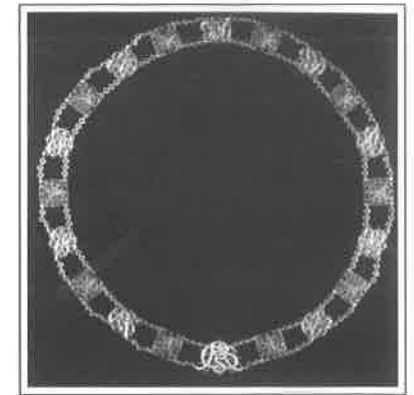
ทางรัฐบาลพิจารณาเห็นควรให้การประดับตกแต่งภายในห้องประทับแรมอย่างเรียบง่ายมากที่สุดตามพระราชประสงค์และพระราชอัธยาศัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สัมภาระของทั้งสองพระองค์และของข้าราชการที่ตามเสด็จได้จัดส่งมายังโรงแรมแห่งนี้ล่วงหน้าแล้ว โดยนำไปวางรอไว้ในห้อง ในบรรดาสัมภาระเหล่านี้ มีกล่องใบใหญ่ใบหนึ่งที่บรรจุพริกทุกชนิดจากแดนสยาม เพื่อมิให้ทั้งสองพระองค์ต้องทรงเค็ดร้อนมากนักในเรื่องพระกระยาหาร เนื่องด้วยอาหารเชกโกสโลวาเกีย

มีรสชาติที่แตกต่างอย่างมาก กล่องอีกใบบรรจุปืนไรเฟิลที่ใช้ในการล่าสัตว์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระปรีชาสามารถในด้านการยิงปืน และตามหมายกำหนดการ พระองค์จะเสด็จพระราชดำเนินไปล่าเสียงผาบนเขา Tatra ด้วย

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จเข้าประทับในโรงแรม ดร. Samal เลขานุการเอกและนาย Strimpl เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านพิธีทางการทูตทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ Order of the White Lion อันเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดของประเทศเชกโกสโลวาเกียในนามของท่านประธานาธิบดีแห่งเชกโกสโลวาเกีย นาย Halla อัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มได้มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ผู้ตามเสด็จตลอดกันตามชั้น

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาปรมณีย์ช้างเผือกแก่ประธานาธิบดี T.G. Masaryk พร้อมทั้งพระราชทานพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์และพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระบรมราชินีในกรอบเงิน ซึ่งได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วแก่นาย T.G. Masaryk อีกด้วย

เครื่องอิสริยาภรณ์ Order of the White Lion พร้อมสายสะพาย เป็นเครื่องอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดของเชกโกสโลวาเกีย ประธานาธิบดีเชกโกสโลวาเกียทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องอิสริยาภรณ์ดังกล่าวแด่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวตามประกาศลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ผู้ตามเสด็จที่ได้รับเครื่องอิสริยาภรณ์ Order of the White Lion มีดังนี้

Golden Chain to the Order of the White Lion

สังวาลทองเครื่องอิสริยาภรณ์สิงห์เผือก

The Order of the White Lion
เครื่องอิสริยาภรณ์สิงห์เผือก

- ชั้นที่ ๑ : พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรปทยและพลโท
พระยาวิชิตวงษ์วุฒิไกร
- ชั้นที่ ๒ : พลเรือตรีหม่อมเจ้าถาวรมงคลวงศ์ ไชยันต์
- ชั้นที่ ๓ : พันตรีหม่อมเจ้าประสพศรี จิระประวัติและหม่อมราชวงศ์
สมัครสมาน กฤดากร
- ชั้นที่ ๔ : หลวงสิริสมบัติและหลวงดำรงคุริตเรข

เวลา ๒๐:๐๐ น. มีการจัดเลี้ยงพระกระยาหารค่ำอย่างสมพระเกียรติ ณ Prague Castle เนื่องในวโรกาสที่พระมหากษัตริย์และสมเด็จพระบรมราชินีจากสยามประเทศเสด็จมาเยือน เมื่อรถยนต์พระที่นั่งเคลื่อนเข้าจอดบริเวณประตู Matyas Gate เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านพิธีทางการทูตกราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จทั้งสองพระองค์ไปยังห้องโถงกลาง ซึ่งนาย Maypetr นายกรัฐมนตรี และ ดร. Benes รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและภริยารอเฝ้าฯ รับเสด็จ จากนั้น กราบบังคมทูลอัญเชิญทั้งสองพระองค์เสด็จฯ ไปยังห้องกระจกเพื่อจะได้ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับผู้มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ซึ่งยืนเรียงกันเป็นแถวครึ่งวงกลมตามลำดับศักดิ์ จากนั้นได้ทรงพระดำเนินไปยังห้องกระจกที่ตกแต่งไว้อย่างงดงาม เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบพิธีทางการทูตกราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยนายกรัฐมนตรีเดินอยู่เบื้องขวา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอยู่เบื้องซ้าย สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีทรงพระดำเนินตามพร้อมกับภริยาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ผู้ตามเสด็จทยอยเข้ามาตามลำดับ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี มีพระราชปฏิสันถารกับผู้มาร่วมงาน โดยนายกรัฐมนตรีและภริยาเป็นผู้กราบบังคมทูลเบิกตัว จากนั้นทรงพระดำเนินไปยังห้องจัดเลี้ยง พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับที่หัวโต๊ะในฐานะองค์ประธาน ส่วนนายกรัฐมนตรีเชคโกสโสภาเสวยที่นั่งถัดมา พระมหากษัตริย์แห่งสยามทรงยื่นพระพาหาให้ภริยารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสัมผัส ส่วนสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีก็ทรงสัมผัสแขนท่านนายกรัฐมนตรี สุภาพบุรุษท่านอื่นๆ ก็ยื่นแขนให้คู่ควง ที่ได้กำหนดไว้แล้วได้สัมผัส สุภาพบุรุษแต่ละท่านจะได้รับข้อความสั้นๆระบุชื่อของคู่ประจำโต๊ะอาหารตามที่ได้ตำแหน่งที่นั่งไว้แล้ว

นายกรัฐมนตรี Malypetr คิ่มถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี แล้วกล่าวเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า “ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้ร่วมคิ่มถวายพระพรพระมหากษัตริย์และสมเด็จพระบรมราชินีจากสยามประเทศ ขอให้ทรงมีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง และขอให้สยามประเทศเจริญมั่งคั่งสืบไป” จากนั้น เพลงสรรเสริญพระบารมีก็เริ่มบรรเลง พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวตรัสสรรเสริญท่านประธานาธิบดีและประเทศเชโกสโลวาเกีย แล้วเพลงประจำชาติเชโกสโลวาเกียก็บรรเลงขึ้น เมื่อเสร็จการเลี้ยง บรรดาสุภาพบุรุษทั้งหลายต่างทยอยพาเหล่าสุภาพสตรีเดินออกจากห้องรับประทานอาหารเรียงลำดับก่อนหลังเหมือนเช่นตอนที่เข้ามา จากนั้นมีการเสิร์ฟกาแฟในห้องกระจก

เวลา ๒๑:๔๕ น. นาย Halla อัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มได้กราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีเสด็จพระราชดำเนินไปยังสวนแห่งสวรรค์ (Garden of Paradise) ซึ่งได้รับการประดับตกแต่งไว้อย่างงดงามตามแบบฉบับของงานเลี้ยงในสวน โดยมีเจ้าหน้าที่ทางการทูตประจำกรุงปราก บุคคลชั้นนำในวงการการเงินและธุรกิจ ตลอดจนผู้สื่อข่าวมาร่วมงานด้วย

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีเสด็จพระราชดำเนินถึงสวนแห่งสวรรค์ วงดุริยางค์ทหารก็เริ่มบรรเลงเพลง จากนั้นทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ประทับ จากนั้น นาย Halla อัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มและ ดร. Gerke กราบบังคมทูลเบิกตัวคณะบุคคลสำคัญเข้าเฝ้าฯ มีการประดับประดากรุงปรากทั้งเมืองเนื่องในวโรกาสที่พระมหากษัตริย์แห่งสยามประเทศเสด็จมาเยือน พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงพอพระราชหฤทัยที่ได้

ทอดพระเนตรกรุงปรากอันเป็นเมืองที่งดงามที่สุดแห่งหนึ่งในยุโรป เวลา ๒๒:๑๕ น. มีการเสิร์ฟของว่าง ทั้งสองพระองค์ประทับอยู่ที่สวนจนเวลา ๒๓:๐๐ น. ซึ่งเลยเวลาตามหมายกำหนดการครึ่งชั่วโมง เมื่อทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินกลับ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแสดงความเคารพด้วยการทำวันทยาวิรู

วันต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางพวงมาลาที่หลุมศพทหารนิรนาม (Unknown Soldiers) และทรงเข้าชม Prague City Hall โดยมีนาย Bohumil Bradac รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ดร. Baxa ผู้ว่าการกรุงปราก และผู้แทนจากกองทัพและเทศบาลเมืองมาเฝ้าฯ รอรับเสด็จ อยู่ด้านหน้า City Hall วงดุริยางค์ทหารบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงชาติเชโกสโลวาเกีย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวสดับรายงานจากหัวหน้ากองทหารเกียรติยศของกองทหารราบที่ ๕ ซึ่งประธานาธิบดี T.G.M. เป็นผู้แต่งตั้งตรงบริเวณธงประจำกอง จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปตรวจแถวเกียรติยศ พระองค์มีพระราชปฏิสันถารกับทหารกองดังกล่าวและตรัสตามแบบทหารเชกว่า “Compagnie d'Honneur NAZDAR” กองทหารกล่าวตอบว่า “ZDAR” จากนั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยข้าราชการบริพารไปยัง Municipal Chapel ทรงเคารพหลุมศพทหารนิรนามและประทับนั่งเป็นเวลานานประมาณสองนาทีก่อนที่ นายทหารสองนายนำพวงมาลาซึ่งประดับประดาด้วยริบบิ้นตามสีประจำกรุงสยามไปวางบนหลุมศพ จากนั้น กราบบังคมทูลเชิญเสด็จไปทอดพระเนตรห้องโบราณใน City Hall ทรงลงพระปรมาภิไธยในสมุดเยี่ยม หลังจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินกลับมายังโรงแรม Alcron เพื่อทรงพ่อนคลายพระอิริยาบถจนถึงเวลา ๑๒:๔๕ น. จึงเสด็จพระราชดำเนินไปยัง Prague Castle เพื่อเสวยพระยาหารกลางวันที่เอกอัครราชทูต Jan Masaryk จัดถวายเป็นการส่วนพระองค์

หลังพระกระยาหารกลางวัน พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีเสด็จพระราชดำเนินกลับมายังโรงแรมที่ประทับ แล้วเสด็จฯ ต่อไปยังเมือง Karlovy Vary ซึ่งเป็นเมืองบ่อน้ำแร่ที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก โดยเสด็จพระราชดำเนินมาถึงเมืองดังกล่าวเวลา ๑๕:๓๐ น. แล้วทรงเข้าประทับแรม ณ โรงแรม Posta เวลา ๒๐:๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสวยพระกระยาหารค่ำเป็นการส่วนพระองค์

ก่อนที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจะเสด็จออกจากโรงแรมประมาณ ๔๕ นาที พลโท พระยาวิชิตวงศวุฒิไกรและพันตรี หม่อมเจ้าประสบศรี จิตรประวัติ ได้ออกจากโรงแรม Alcron ไปพร้อมกับนาย Halla อัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็ม เพื่อไปปฏิบัติภารกิจในฐานะผู้แทนพระองค์ด้วยการไปลงนามในสมุดเยี่ยม ณ ทำเนียบประธานาธิบดีซึ่งตั้งอยู่ที่ปราสาท Lany

เมื่อผู้แทนพระองค์ทั้งสองเดินทางมาถึง ทหารรักษาความปลอดภัยประจำปราสาทได้ตั้งรั้วขบวนคอยต้อนรับอยู่ ณ ประตูทางเข้าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้น ทหารรักษาความปลอดภัยแสดงความเคารพต่อพลโทพระยาวิชิตวงศวุฒิไกร หลังจากนั้น ดร. Ceny ผู้แทนสูงสุดจากคณะรัฐมนตรีเชิญผู้แทนพระองค์ทั้งสองไปยังห้องโถงพิธี เพื่อกล่าวสุนทรพจน์ในฐานะตัวแทนท่านประธานาธิบดี โดยกล่าวแสดงความเสียใจและกล่าวขอภัยที่ท่านประธานาธิบดีไม่สามารถถวายการต้อนรับพระมหากษัตริย์แห่งกรุงสยามและสมเด็จพระราชินีด้วยตนเองได้ ดร. Ceny ยังกล่าวอีกว่าท่านประธานาธิบดีจะตามไปสมทบกับกระบวนเสด็จฯ ในไม่ช้า และท่านยังรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก จากนั้น ผู้แทนพระองค์ทั้งสองได้ลงนามในสมุดเยี่ยม แล้วออกเดินทางไปยัง Karlovy Vary พร้อมกับเอกอัครราชทูต Jan Marsaryk

The entrance hall of the Hotel Alcron in Prague,
The Royal Couple was given a very warm welcome here
in the evening of July 29th 1934

ห้องโถงทรงผ้าโรงแรมอัลครอนในกรุงปราก ซึ่งมีคณะบุคคลเฝ้าฯ รอรับเสด็จ
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
ในช่วงเย็นของวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗

ต่อมาในช่วงบ่าย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรเมืองบ่อน้ำแร่เป็นเวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง ทั้งนี้ ได้ทรงฉายพระบรมฉายาลักษณ์แลพระฉายาลักษณ์เพื่อเป็นที่ระลึก ภายหลัง ภาพเหตุการณ์นี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารทางราชการที่นำเสนอเรื่องราวของเมือง Karlovy Vary ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

หลังจากเวลา ๑๑:๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโรงงานทำเครื่องแก้วคริสตัลที่ชื่อว่า Moser ใน Dvory โดยทอดพระเนตรแร่ธาตุที่ใช้ในการทำแก้ว แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปยังห้องสาธิตขนาดใหญ่ของโรงงาน ในโอกาสนี้ เอกอัครราชทูต Jan Masaryk ในฐานะตัวแทนของท่านประธานาธิบดีได้จัดแสดงชุดงานชมสำหรับอาหารมื้อค่ำแด่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี และได้กราบบังคมทูลขอให้ทรงเลือกชุดงานชมสักหนึ่งชุดตามพระราชหฤทัย สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีจึงมีพระราชเสาวนีย์ให้ทางโรงงานผลิตชุดพระกระยาหารค่ำสำหรับแขก ๒๔ คนสองชุด โดยให้ชุดหนึ่งเป็นเครื่องแก้ว ส่วนอีกชุดให้เป็นเครื่องเคลือบดินเผา แล้วให้จัดส่งไปยังกรุงปารีสเพื่อจะได้นำส่งลงเรือกลับไปบางกอก ขณะที่ทั้งสองพระองค์ประทับแรม ณ Karlovy Vary ผลงานชิ้นเอกทั้งสองชุดของวงการอุตสาหกรรมเครื่องแก้วและเครื่องเคลือบดินเผาได้ถูกจัดส่งไปยังห้องประทับแรม ณ โรงแรม Alcron ในกรุงปรากพร้อมกับหนังสือน้อมเกล้าฯ ถวายจากผู้ผลิต นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดส่งกล่องซึ่งภายในบรรจุเครื่องแก้ว ๒ ชิ้นไปยังที่พักของพระยาสุพรรณสมบัติ เอกอัครราชทูตสยามประจำกรุงลอนดอน

หลังจากทอดพระเนตรโรงงานทำเครื่องแก้ว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จออกไปทอดพระเนตรแถบชนบท จากนั้น ทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงแรม Pupp เพื่อเสวยพระกระยาหารกลางวันกับเอกอัครราชทูต Jan Masaryk ในช่วงบ่าย ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรรอบๆ เมืองตามพระราชอัธยาศัย จนเวลา ๑๘:๓๐ น. เสด็จพระราชดำเนินกลับมายังกรุงปรากโดยรถยนต์พระที่นั่ง

เช้าวันพุธที่ ๑ สิงหาคม พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยนาย Halla เอกอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็ม

Masterpiece of Czech glass industry presented to the Royal Couple

โรงงานผลิตแก้วทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องแก้วชิ้นเยี่ยม
ของเชคโกสโลวาเกีย

และ ดร. Gerke ไปทอดพระเนตรกิจการของบริษัทอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๒ แห่ง ได้แก่ บริษัท Ringhoffer Enterprise และ Ceskomoravska Kolben-Danek (ปัจจุบัน บริษัท Siemens เป็นเจ้าของกิจการทั้งสองแห่ง) ที่บริษัทแรกนั้น พี่น้องตระกูล Ringhoffer ได้กราบบังคมทูลอัญเชิญทอดพระเนตรโรงประกอบรถยนต์และตู้โบกี้รถไฟ รวมถึงกิจการด้านการผลิตภาพยนตร์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงแสดงความสนพระราชหฤทัยเรื่องการผลิตเครื่องอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องฉายภาพเป็นพิเศษ ในช่วงบ่าย ด้วยทรงมีความใฝ่พระราชหฤทัยในการผลิตภาพยนตร์ จึงได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสตูดิโอ A-B Film Studio ที่

Barradox ในกรุงปราก ในช่วงเย็น เสด็จฯ ไปทรงศึกษาเมืองประวัติศาสตร์ เช่น Melnik ซึ่งห่างจากกรุงปรากไปไม่กี่กิโลเมตร แล้วเสวยพระกระยาหารค่ำที่ภัตตาคาร Castle ของเมืองนี้ ก่อนจะเสด็จพระราชดำเนินกลับโรงแรม Alcron ก็เป็นเวลาอีกมากแล้ว

วันพฤหัสบดีที่ ๒ สิงหาคม พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมชมบริษัท Škoda Enterprises ที่ Plzen การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมบริษัทในครั้งนี้ นับเป็นการเริ่มต้นความสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดระหว่างบริษัทแห่งนี้กับสยามประเทศที่มีมาตราบจนถึงปัจจุบัน โดยต่อมาบริษัท Škoda ได้เข้ามาลงทุนทำธุรกิจในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งในสยามประเทศ ทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปยังบริเวณที่ประทับตากแด่ไว้รับเสด็จซึ่งอยู่ใกล้กับโรงถลุงเหล็ก แม้ว่าจะไม่มีภาพถ่ายใดๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ครั้งนั้นหลงเหลือมาจนถึงปัจจุบัน แต่บริเวณที่จัดไว้รับเสด็จ ได้รับการขนานนามอย่างไม่เป็นทางการว่า “แยกสยาม” (Siamese Square) มาจนถึงทุกวันนี้

วันถัดมา ได้มีการตีพิมพ์ภาพการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมบริษัท Škoda Enterprises บนหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสารหลายฉบับทั้งของกรุงปรากและของเมือง Plzen หนังสือพิมพ์ Nova Doba ของเมือง Plzen ลงไว้ว่า “เมื่อวานนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีเสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยคณะผู้ตามเสด็จเข้าเยี่ยมชมบริษัท Škoda Enterprises ในเมือง Plzen ดร. Loevenstein (ผู้บริหารระดับซีอีโอของบริษัท) และเอกอัครราชทูต Jan Masaryk ฝ่าฯ รับเสด็จ นาย Vambersky ผู้บริหารระดับสูงทำหน้าที่นำเสด็จทอดพระเนตรบริษัทพร้อมทั้งถวายคำอธิบายต่างๆ ทั้งสองพระองค์ทรงแสดงความสนพระราชหฤทัย ได้ทอดพระเนตร และได้ทรงแสดงความชื่นชมการจัดการบริหารขององค์กรและกระบวนการผลิต จากนั้นได้เสด็จพระราชดำเนินต่อไปยัง House of Foreigners ที่ Lichtin เพื่อเสวย

Poslední významné události československé

Problemy Janovice. Procházka sklonem vlny, vlny a vlny. Procházka sklonem vlny, vlny a vlny. Procházka sklonem vlny, vlny a vlny. (Foto: J. H. H. H.)

V Hefelich v rámci Pedagogické výstavy kralupy se tato sálali des. kralupy, kralupy a kralupy. V Hefelich v rámci Pedagogické výstavy kralupy se tato sálali des. kralupy, kralupy a kralupy. (Foto: J. H. H. H.)

General J. Antonín, náčelník štábu armády, náčelník štábu armády, náčelník štábu armády. (Foto: J. H. H. H.)

K návštěvě siamských královských manželů v československé. K návštěvě siamských královských manželů v československé. (Foto: J. H. H. H.)

Queen Siam, královská manželka, královská manželka, královská manželka. (Foto: J. H. H. H.)

General J. Antonín, náčelník štábu armády, náčelník štábu armády, náčelník štábu armády. (Foto: J. H. H. H.)

K návštěvě siamských královských manželů v československé. K návštěvě siamských královských manželů v československé. (Foto: J. H. H. H.)

K návštěvě siamských královských manželů v československé. K návštěvě siamských královských manželů v československé. (Foto: J. H. H. H.)

The visit of the Royal Couple as presented in the Czechoslovak press
สื่อมวลชนเชกโกสโลวาเกียตีพิมพ์ข่าวการเสด็จพระราชดำเนินเยือนของกษัตริย์และสมเด็จพระราชินี

พระกระยาหารกลางวัน เวลา ๑๕:๓๐ น. ทั้งสองพระองค์จึงเสด็จออกจากเมือง Plzen”

สองวันถัดมา หนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวได้ลงข่าวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์และพระราชินีจากสยามประเทศอีก ดังที่พาดหัวข่าวไว้ว่า “อุปสรรคของกษัตริย์จากสยามประเทศในการเดินทางมายัง Plzen” เนื้อความมีดังนี้ “พระมหากษัตริย์จากสยามประเทศซึ่งประทับรถยนต์พระที่นั่งที่ผลิตในประเทศอังกฤษเสด็จพระราชดำเนินมายังเมือง Plzen เมื่อไม่นานมานี้ ทรงประสบปัญหาขบวนรถยนต์พระที่นั่งข้างหนึ่งแฟบถึงสองครวระหว่างทางที่เสด็จออกจากกรุงปรากมายังเมือง Plzen โดยที่ครั้งแรกยางรถแฟบตรงบริเวณใกล้กับ Beroun และครั้งที่สองตรง Hradecc Inn ใกล้กับเมือง Plzen ทั้งนี้ เมื่อขบวนรถยนต์พระที่นั่งแฟบในครั้งแรกใกล้กับ Beroun ทางบริษัท Skoda ก็ได้ส่งรถยนต์คันหนึ่งออกไปรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเพื่อให้การเสด็จพระราชดำเนินมายังบริษัท ลุล่วงไปด้วยดี ท้ายที่สุด เมื่อรถยนต์พระที่นั่งขึ้นคิเลนมาถึงเมือง Plzen ขบวนรถถึงกับต้องได้รับการเปลี่ยนใหม่ อย่างไรก็ตาม ขนาดของยางรถใหญ่มากเสียจนไม่สามารถหาขบวนรถใดๆ ในเมืองมาเปลี่ยนแทนได้ นอกจากนี้ พระมหากษัตริย์จากสยามประเทศยังทรงสนพระราชหฤทัยในเรื่องรถยนต์ แม้รถยนต์พระที่นั่งจะมีอุปกรณ์มากมายติดตั้งอยู่ แต่ผู้ขับรถยนต์พระที่นั่งและพระองค์เองก็สามารถแจกแจงรายละเอียดด้านสมรรถนะของรถได้”

วันศุกร์ที่ ๓ สิงหาคม ตามหมายกำหนดการเดิม พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินไปยังเมือง Moravia เพื่อทรงเยี่ยมชมบริษัททำรองเท้า Bat'a ที่ Zlin และ Zbrojovka และบริษัทผลิตอาวุธใน Brno แต่ทั้งสองพระองค์ทรงเหนื่อยล้ากับการเสด็จพระราชดำเนินไปตามสถานที่ต่างๆ ตลอดเวลาหลายวันที่ผ่านมา จึงมีรับสั่งยกเลิกการไปเยี่ยมชมเมือง Moravia เสีย และตัดสินใจเสด็จพระราชดำเนินไปยังภูเขาที่มีบ่อน้ำแร่ที่มีชื่อว่า Strbske Pleso ในบริเวณที่เรียกว่า High Tatras

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีเสด็จพระราชดำเนินมาถึงสถานี Wilson หลังเวลา ๒๑:๐๐ น. เล็กน้อย ดร. Benes รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และ ดร. Samal เลขาธิการเอกเผ่าฯ รับเสด็จอยู่ที่ห้องรับรอง นอกจากนี้ ยังมีนาย Masaryk นาย Strippl และนาย Halla เอกอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็ม ตลอดจนผู้แทนด้านพิธีทางการทูต ผู้แทนจากกรุงปรากและจากกองทัพ รวมถึงกองทหารราบที่ ๕ ของท่านประธานาธิบดี T.G.M. ซึ่งเป็นกองทหารเกียรติยศเผ่าฯ รับเสด็จ พร้อมด้วยวงดุริยางค์และธงประจำกอง ดร. Samal ในฐานะผู้แทนประธานาธิบดีบูเลอ้าวาญวชอดอกไม้แด่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี กองดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีและเพลงชาติเชคโกสโลวาเกีย จากนั้นพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตรวจแถวกองทหารเกียรติยศ พระองค์ตรัสสรรเสริญความงามของกรุงปรากแล้วมีรับสั่งว่าจะเสด็จกลับมาประทับแรมที่นี้อีกหลายๆ วันเป็นการส่วนพระองค์ในกาลภายหน้า ท้ายที่สุด ทั้งสองพระองค์เสด็จขึ้นประทับบนรถพระที่นั่งออกเดินทางไปยังเมือง Strbske Pleso พร้อมด้วยคณะทูตอันประกอบด้วยนาย Jan Masaryk และนาย Karel Halla ทันทีที่ทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินออกจากกรุงปราก ก็ถือได้ว่าการเสด็จฯ เยือนประเทศเชคโกสโลวาเกียอย่างเป็นทางการได้สิ้นสุดลง

เวลา ๑๕:๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีก็เสด็จฯ ถึงเมือง Strbske Pleso เมื่อทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินออกจากสถานีรถไฟ ประชาชนจำนวนมากยืนเรียงรายรอรับเสด็จ พร้อมทั้งเปล่งเสียงสรรเสริญพระบารมีตลอดเส้นทางเสด็จฯ ทั้งสองพระองค์ประทับแรม ณ โรงแรม Hviezdoslav โดยทางโรงแรมได้จัดเตรียมห้องชั้นล่างทั้งชั้นไว้ถวายทั้งสองพระองค์ พระมหากษัตริย์จากสยามประเทศประทับแรมอยู่ ณ ที่นี้เป็นเวลาสามวัน และทรงใช้เวลาส่วนใหญ่พักผ่อนตามพระราชอัธยาศัยหลังจากตรากตรำเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ ตามพิธีการทางการทูต โดย

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาธรรมชาติและทรงตกปลาในแม่น้ำ Poprad

หลังจากนั้น พระองค์ก็เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยผู้ตามเสด็จไปยังกรุงบูดาเปสต์ แล้วก็เสด็จออกจากประเทศฮังการีกลับมายังเชโกสโลวาเกียอีกครั้ง เพื่อมาประทับแรมอย่างไม่เป็นทางการ

วันที่ ๑ สิงหาคม ปี ค.ศ. ๑๙๓๔ ประธานาธิบดีเชโกสโลวาเกียได้ส่งโทรเลขถึงพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีข้อความดังนี้

ขอเดชะใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพเจ้ากราบทูลขอพระราชทานอภัยอีกครั้งที่มีสามารถไปเฝ้าฯ รับเสด็จพระองค์ด้วยตนเองตลอดเวลาที่ทรงเสด็จประพาสเชโกสโลวาเกีย ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าพระองค์จะทรงพระเกษมสำราญตลอดเวลาที่ประทับอยู่ที่นี้....T.G Marsaryk

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงส่งพระราชโทรเลขตอบว่า

ท่านประธานาธิบดี Lany Masaryk

เมื่อได้รับโทรเลขจากท่าน เราและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีต่างรู้สึกเสียใจเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสได้พบปะสนทนากับท่านเพื่อแสดงไมตรีจิตต่อกัน ก่อนเดินทางจากไป เราใคร่ขอขอบพระคุณท่านและรัฐบาลที่ได้อำนวยความสะดวกและให้การต้อนรับเราทั้งสองเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการเยี่ยมชมที่ผลิตเหล็กและมีประโยชน์สูงสุดครั้งนี้เราขออำนวยพรให้ท่านหายจากอาการเจ็บป่วยในเร็ววัน และมีพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง และขออำนวยพรให้ประชาชนของท่านมีแต่ความเจริญมั่งคั่ง.....ประชาธิปไตย

ในคืนวันที่ ๑๖ สิงหาคม รถพระที่นั่งที่ทั้งสองพระองค์ทรงประทับอยู่ได้แล่นข้ามพรมแดนจากประเทศฮังการีมายังประเทศเชโกสโลวาเกียตรงบริเวณใกล้กับ Komarno เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยส่วนกลางของเชโกสโลวาเกียในเมืองบราติสลาวาได้เตรียมการผ่านแดนของ

พระมหากษัตริย์จากสยามประเทศและข้าราชการบริพารโดยมิต้องตรวจลงตราหนังสือเดินทาง และจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้คอยอารักขาตลอดเส้นทางไปกรุงบราติสลาวา ส่วนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยส่วนกลางของกรุงปรากรับหน้าที่คอยอารักขาพระมหากษัตริย์แห่งสยามตลอดเวลาที่ประทับอยู่ในกรุงปรากด้วยความระมัดระวัง โดยพยายามรบกวนทั้งสองพระองค์ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

รถไฟพระที่นั่งเดินทางถึงกรุงปรากเช้าวันที่ ๑๗ สิงหาคม โดยจุดหมายปลายทางของขบวนรถไฟอยู่ที่สถานี Masaryk และเพื่อให้ได้รับความเป็นส่วนพระองค์มากที่สุด จึงได้มีการแยกตู้รถไฟที่ทั้งสองพระองค์ประทับออกจากขบวนตรงสถานีรถไฟชานเมืองที่ชื่อว่า Liban แล้วส่งตู้รถไฟนั้นตรงไปยังสถานี Wilson เพื่อเสด็จฯ ประทับแรมที่โรงแรม Alcron ซึ่งเคยทรงพระเกษมสำราญตลอดช่วงที่ได้มาประทับแรมก่อนหน้านี้

สำหรับการเสด็จเยือนกรุงปรากในครั้งที่สองนี้ มิมีผู้ใดทราบเรื่องมากนัก ด้วยทางการเชโกสโลวาเกียต้องการปฏิบัติตามพระราชประสงค์ของทั้งสองพระองค์ในการรักษาความเป็นส่วนพระองค์ จึงมิได้แถลงการณ์ใดๆ อย่างเป็นทางการ จากข้อมูลของสำนักข่าว เวลาเที่ยงของวันที่ ๑๗ สิงหาคม มีผู้คนพบเห็นรถยนต์พระที่นั่งแล่นผ่านเส้นทางจากกรุงปรากไปยัง Karlovy Vary โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยเฝ้าอารักขาอยู่ตลอด พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมครอบครัวท่านประธานาธิบดีอย่างไม่เป็นทางการ เอกอัครราชทูต Jan Masaryk ในฐานะตัวแทนท่านประธานาธิบดีกราบทูลเชิญพระองค์มาเสวยพระกระยาหารกลางวันเป็นการภายใน น่าเสียใจที่ตลอดเวลาที่เสด็จฯ เยือนเชโกสโลวาเกียครั้งที่สองนี้ อาการป่วยของท่านประธานาธิบดีมิได้ทุเลามากพอที่จะออกมาเฝ้าฯ รับเสด็จ ทั้งสองพระองค์ด้วยตนเองได้

อย่างไรก็ตาม สมาชิกในครอบครัวของท่านประธานาธิบดีอันประกอบด้วย นาง Alice Garigue-Masaryk นาย Jan Marsaryk บุตรชายประธานาธิบดี ผู้ตามเสด็จ ๘ ท่าน นาย Halla อัครราชทูต และ ดร. Ledvina

ได้ร่วมรับประทานอาหารกลางวันกับทั้งสองพระองค์ในเวลา ๑๓.๐๐ น. ต่อจากนั้น แยกผู้มาเยือนทุกท่านพร้อมด้วยนาย Herberta Masarykova นาย Herbert Revilliod นาย Leonard Revilliod และดร. Gasparikova พนักงานดูแลหนังสือของท่านประธานาธิบดีได้พากันเดินออกมาดื่มกาแฟที่ทะเลสาบ Castle's Lake จนเวลา ๑๖.๐๐ น. แยกผู้มาเยือนทั้งหมดก็เดินทางกลับมายังกรุงปราก

เช้าวันที่ ๑๘ สิงหาคม พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยนาย Jan Masaryk ดร. Halla และเจ้าหน้าที่จากกระทรวงการต่างประเทศเยี่ยมชมโรงงาน Waldes ใน Vrsovice นาย Jindrich Wables เจ้าของกิจการได้ออกมาคอยเฝ้าต้อนรับเสด็จ ทั้งนี้ในการกล่าวสุนทรพจน์นาย Wables ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างบริษัทดังกล่าวกับสยามประเทศอย่างออกรส พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวตรัสชอบใจ แล้วทรงลงพระปรมาภิไธยในสมุดเยี่ยม จากนั้น ทรงเสด็จไปทอดพระเนตรโรงงานทั้ง ๕ แห่ง พระองค์ทรงแสดงความสนพระราชหฤทัยในกระบวนการผลิตปลอดสวมน้ำสำหรับเย็บผ้า ผ้าฝ้าย เข็ม และเข็มหมุดเป็นพิเศษ นาย Puc ผู้บริหารระดับสูงคอยถวายการอธิบาย ท้ายที่สุด พระองค์ก็เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เข็มกลัด Waldes Museum โดยทรงแสดงความสนพระราชหฤทัยทอดพระเนตรแผนกเอเชียเป็นพิเศษ พระองค์ทรงรู้สึกประหลาดพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่งเมื่อทอดพระเนตรคอลเล็กชั่นเข็มกลัดจากสยามแล้วพบเข็มกลัดของสยามประเทศประดับด้วยเพชรจาก East India อันเป็นเข็มกลัดที่พระมหากษัตริย์สยามจะพระราชทานน้อยครั้งมาก (ดาราเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎสยาม)

เวลา ๑๒:๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินออกจากโรงงาน Waldes กลับไปยังโรงแรม Alcron เพื่อเสวยพระกระยาหารกลางวัน เวลา ๑๓:๐๐ น. พระองค์เสด็จขึ้นประทับบนเครื่องบินของสายการบิน Lufthansa ออกเดินทางมุ่งหน้าไปยังเมือง

ลูเซิร์นในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยมีผู้ตามเสด็จทั้งสิ้น ๗ คน ส่วนผู้ตามเสด็จอีก ๕ คนเดินทางไปขึ้นรถไฟแยกกลับกรุงปารีส

แม้ว่าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินไปแล้ว แต่ความสัมพันธ์ระหว่างสยามประเทศและประเทศเชโกสโลวาเกียหาได้สิ้นสุดลงไม่ มีหน้าซ้ำ ไม่ตรีจิตที่มีต่อกันยังกระชับแน่นแฟ้นมากกว่าเดิม เมื่อ ดร. Edvard Benes อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้รับการเลือกตั้งให้เป็นประธานาธิบดีคนใหม่แทนนาย T.G. Marsaryk ที่ได้ถึงแก่อสัญกรรมลง พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชหัตถเลขาแสดงความยินดีไป ประธานาธิบดีก็มีหนังสือกราบบังคมทูลตอบพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ใจความว่า “ขอเดชะใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์เป็นอย่างยิ่งที่ได้ทรงมีพระราชหัตถเลขาแสดงความยินดีมาในโอกาสที่ข้าพเจ้าได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเชโกสโลวาเกียคนใหม่... Edvard Benes การที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสประเทศเชโกสโลวาเกียในครั้งนั้นจึงถือเป็นว่ามีความสำคัญในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่อยู่ห่างไกลกันให้กระชับแน่นแฟ้นสืบไป

Outcome of the research project of the Ministry of
Foreign Affairs
of the Czech Republic
(identification code RM 01/09/04).

ผลงานวิจัยของกระทรวงการต่างประเทศแห่งสาธารณรัฐเชก
(รหัส RM ๐๑/๐๙/๐๔)

Back Row from left

H.H. Prince Chula – Chakrabongse

H.H. Prince Arthit – Dhipaya – Arbha

Mom Chao Subha Svasti

H.M. King Prajadhipok

H.H. Prince Oscar – Nudhis

Kromamuen Anuwatra – Chaturont

Front Row from left

H.H. Prince Chumbhot-Pong Paribatra

(later Kromamuen Nagara Svarga Sakdipinit)

H.M. Queen Rambhai Barni

แถวหลังจากซ้าย

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา

หม่อมเจ้าศุภสวดีวงศ์สนิท สวัสดิวัตน์

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอศราภานุทิศ

กรมหมื่นอนุวัตรจาตุรนต์

แถวหน้าจากซ้าย

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุมภฏพงษ์บริพัตร

(ต่อมาสถาปนาเป็นกรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินิต

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี)